

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

21.11.2016 № 31-11230-02-13/32892
На № _____ Від _____

Рахункова палата України

Кабінет Міністрів України

Щодо результатів перевірки

Міністерство фінансів України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 20.10.2016 №37170/1/1-16 розглянуло лист Рахункової палати України від 11.10.2016 №16-1877 щодо результатів аудиту ефективності планування та повноти надходжень акцизного податку з пива до державного бюджету та повідомляє.

Щодо визначення органом ліцензування господарської діяльності з виробництва алкогольних напоїв (у тому числі пива) Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Відповідно до Закону України від 19.12.1995 №481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» Державна фіскальна служба України здійснює видачу ліцензій на виробництво та оптову торгівлю спиртом, алкогольними напоями та тютюновими виробами, ведення їх реєстру, Єдиного державного реєстру витратомірів – лічильників обсягу виробленого спирту етилового, Єдиного реєстру місць зберігання спирту, Єдиного реєстру товарно-транспортних накладних на переміщення спирту та алкогольних напоїв.

Згідно з підпунктом 1 пункту 3 Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236, основними завданнями ДФС є, зокрема, реалізація державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

Для виконання вказаних функцій ДФС має відповідне технічне забезпечення, спеціалізовані структурні підрозділи, фінансове забезпечення тощо.

Зауважимо також, що ДФС підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», яким передбачається спрощення процедури отримання ліцензій виробниками алкогольних напоїв шляхом подання виробниками

229987 *

1539/05
28 11 2016
№1539/05 від 28.11.2016

алкогольних напоїв засобами електронного зв'язку необхідних документів і отримання електронних ліцензій (безстрокових). На сьогодні цей законопроект погоджується із зацікавленими органами виконавчої влади.

За інформацією Міністерства аграрної політики та продовольства України, у разі визначення його органом ліцензування господарської діяльності з виробництва алкогольних напоїв (у тому числі пива) Мінагрополітики потребуватиме додаткових витрат із Державного бюджету України для фінансування новостворених додаткових структурних підрозділів, технічного оснащення, програмного забезпечення тощо. Крім цього через відсутність у Мінагрополітики регіональних представництв не буде змоги вживати оперативних заходів у разі виявлення порушень, визначених законодавством, які є підставою для анулювання ліцензії.

Враховуючи викладене, пропонуємо залишити органом ліцензування господарської діяльності з виробництва алкогольних напоїв (у тому числі пива) Державну фіскальну службу України, що дасть змогу забезпечити належний контроль за виробництвом і обігом алкогольних напоїв.

Щодо планування надходжень акцизного податку в розрізі основних груп підакцизних товарів при складанні проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік та удосконалення методики прогнозування акцизного податку з пива.

Відповідно до пункту 3 статті 32 Бюджетного кодексу України Міністерство фінансів України визначає загальний рівень доходів бюджету на підставі основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на наступний бюджетний період.

Планування надходжень акцизного податку до бюджету Міністерством фінансів України здійснюється за відповідними методиками, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 №1646, окремо за кожним видом підакцизних товарів згідно з класифікацією доходів бюджету. Методики враховують прогнозні обсяги виробництва, експорту та імпорту підакцизних товарів, зміни в динаміці та структурі споживання підакцизних товарів, ціни окремих підакцизних товарів, курс гривні до євро.

Водночас зазначаємо, що під час проведення перевірки у поточному році Міністерством фінансів було надано Рахунковій палаті методики прогнозування надходжень акцизного податку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 №1646, а також розрахунки прогнозних надходжень акцизного податку з пива.

Під час внесення змін до методики прогнозування акцизного податку Міністерство фінансів розгляне рекомендації Рахункової палати України щодо її вдосконалення.

Щодо вдосконалення механізму прогнозування обсягів виробництва підакцизних товарів (продукції), у тому числі пива, зокрема, з урахуванням впливу на ці показники запланованих змін умов оподаткування.

Відповідно до підпункту 5 пункту 4 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 №1119, Мінагрополітики відповідно до покладених на нього завдань проводить аналіз діяльності сфер агропромислового виробництва, визначає пріоритети, стратегію та прогнозує їх розвиток.

На звернення Мінфіну Мінагрополітики надає інформацію щодо фактичних у звітному періоді, очікуваних до кінця поточного року та прогнозних (на довгострокову перспективу) обсягів виробництва, експорту та імпорту пива, підготовлену за участю провідних експертів пивоварної галузі, з урахуванням ситуації на ринку пива, підвищення ставки акцизного податку, фактичного споживання, доходів населення тощо.

Щодо приведення норм постанови Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 №493 «Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами» у відповідність з вимогами Закону України від 19.12.1995 №481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів».

Державна фіскальна служба України розробила та надіслала до Міністерства фінансів України проект постанови Кабінету Міністрів України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – проект постанови), відповідно до якого пропонується, зокрема, визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 №493 «Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами» (далі – Постанова №493).

Прийняття проекту постанови обумовлено необхідністю приведення у відповідність із нормами Закону України від 19.12.1995 №481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (далі - Закон №481) нормативно-правових актів Уряду.

Постанова №493 втратила свою актуальність, оскільки її норми застаріли і не відповідають Закону №481.

Проект постанови погоджено без зауважень Міністерством аграрної політики та продовольства України, Державною регуляторною службою України, Міністерством юстиції України (із застереженнями), із зауваженнями – Міністерством економічного розвитку і торгівлі України.

Зауваження Мінекономрозвитку полягають в тому, що у разі визнання такою, що втратила чинність, Постанови №493, Мінекономрозвитку зобов'язане у місячний термін визнати таким, що втратив чинність, прийнятий відповідно до зазначеної постанови, наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 14.05.1996 №260 «Про затвердження зразків ліцензій на право здійснення експорту, імпорту, оптової та роздрібної торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та

тютюновими виробами». Вказане призведе до прогалин в законодавстві в частині нормативного врегулювання визначення форми та змісту ліцензій на експорт, імпорт спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Застереження стосовно виникнення прогалин у регулюванні вказаних відносин висловлює також Мін'юст.

Згідно із Законом України від 26.11.2015 №835 «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» з 1 січня 2017 року до Закону України від 02.03.2015 №222 «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон №222) будуть внесені зміни в частині запровадження електронного ліцензування. У зв'язку з цим зникне потреба у нормативному врегулюванні форми та змісту ліцензій.

Проте відповідно до статті 2 Закону №222 дія цього Закону не поширюється на порядок видачі, переоформлення та анулювання ліцензій на виробництво і торгівлю спиртом, алкогольними напоями та тютюновими виробами, що здійснюється відповідно до Закону №481.

Проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», розробленим ДФС, передбачається, зокрема, системне удосконалення і оновлення порядку ліцензування. Цей законопроект надісланий на погодження зацікавленим органам виконавчої влади.

Враховуючи зазначене, з метою запобігання виникненню прогалин у законодавстві у сфері ліцензування обігу спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, Міністерство фінансів України повернуло ДФС проект постанови, оскільки Постанова №493 має бути визнана такою, що втратила чинність, лише після узгодження між собою Закону №222 та Закону №481.

Щодо збільшення вартості ліцензії на виробництво алкогольних напоїв з урахуванням інфляційних процесів, що відбулися в країні в останні роки.

Забезпечення формування державної політики з питань ліцензування у сфері господарської діяльності є одним із основних завдань Міністерства економічного розвитку і торгівлі, що передбачено в затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 №459 Положенні про зазначене міністерство. При цьому, пропозиції щодо необхідності збільшення вартості ліцензії на виробництво алкогольних напоїв від Мінекономрозвитку не надходили.

Щодо підготовки змін до наказу ДПА України від 28.05.2002 №251 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру місць зберігання» у частині посилання на ДПА України.

За інформацією Державної фінансової служби, відповідно до доручення Прем'єр-міністра України від 17.04.2015 №14335/1/1-15 та листа Державної регуляторної служби від 27.04.2015 №2747/0/20-15 розпорядженням ДФС від 24.04.2015 №107 «Про створення робочої групи» було утворено Робочу групу з проведення перегляду нормативно-правових актів з питань державного нагляду (контролю) та регулювання підприємництва у відповідних сферах господарської діяльності, скасування неактуальних нормативно-правових актів, в рамках якої було розроблено проект наказу Мінфіну «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру місць зберігання та форми довідки про внесення місця зберігання до Єдиного державного реєстру».

На підставі отриманих пропозицій і зауважень під час погодження проекту наказу із центральними органами виконавчої влади було прийнято рішення про його доопрацювання після внесення змін до Закону України від 19.12.1995 №481 «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів».

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», розроблений ДФС (погоджується із зацікавленими органами виконавчої влади), зокрема, передбачає подання та отримання документів на отримання ліцензій та довідок про внесення місць зберігання в електронному вигляді, що стане підставою для внесення змін до наказу ДПА України від 28.05.2002 №251 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру місць зберігання».

Відповідні зміни до цього наказу будуть внесені після прийняття зазначеного вище проекту Закону.

Щодо проведення контрольних заходів з метою встановлення стану дотримання виробниками пива норм законодавства щодо реєстрації ними місць зберігання власної продукції в Єдиному державному реєстрі місць зберігання.

Вимоги щодо провадження діяльності з імпорту, експорту, оптової і роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами визначено статтею 15 Закону №481, відповідно до якої зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів здійснюється в місцях зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, внесених до Єдиного реєстру, незалежно від того, кому належить таке місце зберігання, або від того, за заявою якого суб'єкта господарювання таке місце зберігання було внесено до Єдиного реєстру. Суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами, вносять до Єдиного реєстру тільки ті місця зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що розташовані за іншою адресою, ніж місце здійснення торгівлі.

Тобто підприємства, які отримали ліцензії на виробництво алкогольних напоїв (пива) та ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями, мають право зберігати пиво в місцях здійснення роздрібною торгівлі без внесення такого місця зберігання до Єдиного реєстру. Також підприємства, які отримали

ліцензії на виробництво, роздрібну та оптову торгівлю алкогольними напоями, мають право зберігати алкогольні напої в місцях, внесених до Єдиного реєстру іншими суб'єктами господарювання.

Для забезпечення контролю за виробництвом та обігом алкогольних напоїв ДФС, на виконання статей 3 та 15 Закону №481, протягом 5 днів інформує головні управління ДФС в областях та м. Києві, а також податкові інспекції за місцем знаходження суб'єктів господарювання про видані суб'єктам господарювання ліцензії на виробництво та оптову торгівлю алкогольними напоями.

Щодо підвищення якості та ефективності контрольно-перевірочної роботи територіальних органів з питань справляння акцизного податку з пива та наявності ліцензій на виробництво, експорт, імпорт і обіг цієї продукції.

З метою підвищення результативності, якості та ефективності контрольно-перевірочної роботи, зменшення рівня скасування та збільшення рівня узгодженості донарахованих сум запроваджено проведення аналізу матеріалів документальних перевірок, проведених підрозділами аудиту. За його результатами для доопрацювання матеріалів перевірок і вжиття відповідних заходів до територіальних органів ДФС надсилаються оглядові листи. Зокрема, у 2013 році було направлено 3 таких листи, у 2014 році – 19, у 2015 році – 18, у 2016 році (за 10 місяців) – 16. Також запроваджено проведення постійних нарад з керівниками головних управлінь ДФС в областях з питань якості контрольно-перевірочної роботи підрозділів аудиту.

Подальше удосконалення контролю за провадженням діяльності суб'єктів господарювання у сфері виробництва та обігу підакцизних товарів буде проводитись з урахуванням податкової реформи, змін у структурі ДФС та функцій територіальних підрозділів ДФС у частині здійснення контрольно-перевірочної роботи.

У разі надходження до ДФС інформації від Мінекономрозвитку про видані, переоформлені та анульовані ліцензії на провадження діяльності з імпорту, експорту спирту та алкогольних напоїв зазначена інформація буде врахована ДФС при проведенні контрольно-перевірочних заходів.

Щодо запровадження формування узагальненої інформації про результати роботи територіальних органів ДФС з адміністрування податків і зборів у розрізі кодів бюджетної класифікації доходів.

ДФС формуються показники про стан розрахунків платників з бюджетами, зокрема суми нарахувань, надходжень, податкового боргу, надміру сплачених коштів тощо відповідно до кодів бюджетної класифікації доходів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 №11 «Про бюджетну класифікацію».

Державна фіскальна служба України продовжує роботу з контролем за повнотою і своєчасністю сплати податкових платежів до бюджету, виробництвом і обігом спирту та алкогольних напоїв.

Щодо заходів з мінімізації негативних наслідків для вітчизняної пивоварної галузі, збереження виробничого потенціалу та створення умов для її ефективної роботи.

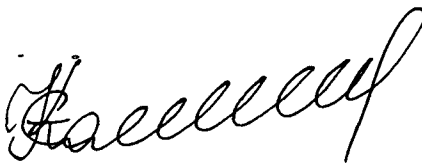
З 1 липня 2015 року відповідно до Закону України від 28.12.2014 №71 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» (далі – Закон №71) на виробництво та обіг пива поширилися вимоги, встановлені Законом №481 до виробництва та обігу міцних алкогольних напоїв, зокрема: атестація виробництва, сертифікація та підтвердження відповідності продукції, ліцензування виробництва, оптової і роздрібної торгівлі, регулювання Кабінетом Міністрів України мінімальних оптово-відпускних та роздрібних цін; державне регулювання нормування втрат при виробництві, внесення місць зберігання продукції до Єдиного державного реєстру, єдині із алкогольними напоями вимоги до маркування продукції.

З метою мінімізації негативних наслідків для вітчизняної пивоварної галузі вйщеозначеної законодавчої новації Мінагрополітики були підготовлені пропозиції щодо удосконалення окремих законодавчих положень із урахуванням технологічних особливостей виробництва пива солодового, державної політики щодо дерегуляції господарської діяльності та спрощення регуляторної бази, а також Європейського законодавства. Зазначені пропозиції Мінагрополітики надіслало Мінфіну та Мінекономрозвитку, які були враховані під час підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення регулювання виробництва та обігу пива», який Кабінетом Міністрів України внесено до Верховної Ради України (реєстр. №2971 від 29.05.2015).

У Комітеті Верховної Ради України з питань податкової та митної політики вказаний проект Закону було доопрацьовано. На сьогодні на розгляді у Верховній Раді України знаходиться проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання виробництва та обігу пива» (від 01.07.2015 реєстр. №2971-д, далі – проект Закону), який прийнятий Верховною Радою України у першому читанні. Висновком комітету з питань податкової та митної політики 16.03.2016 рекомендовано Верховній Раді України прийняти проект Закону у другому читанні та у цілому.

Прийняття проекту Закону в найкоротші терміни дасть змогу мінімізувати негативні наслідки для вітчизняної пивоварної галузі впливу Закону №71 та зберегти виробничий потенціал, також створить сприятливі умови для ефективної роботи підприємств пивоварної галузі.

Заступник Міністра –
керівник апарату

Є. КАПІНУС